

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hozva:	Videken postai szétküld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 lit
Fél évre . . . 8 „	Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3 „	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónap . . . 1 „	Egy hónap . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hirdetések, közértesítések pénzeszköz a kiadás körüli pauszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat b. petit sor egyezer . . . 8 kr | Bélyegűj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 | Nyitólár sora . . . 15 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Az angol választások előtt.

Arad, július 1.

Az angol parlamentet kedden trónbeszéddel berekesztették a szokott konvencionális frázis kíséretében, hogy a viszonyok a külhatalmakhoz barátságosak és hogy az új választásokhoz a viszonyok alkalmasak. Az utóbbi szövegeknél mégis nagyobb jelentősége van, mely az egész helyzetre világot vet.

A régi történelmi pártviszonyok whig-ek és tori-k között teljesen elmállottak, s ma a parlamenti pártok Angliában egészen a függőben levő közjogi kérdések szerint sorakoztak. A whig-ek egy része a tori-hoz csatlakozott és megalakították azt a szilárd többséget, melynek élén Salisbury kormányelnök immár 6 éve vezeti Nagybritannia ügyeit, a mi az angol parlamentárizmus életében feltűnően hosszú idő. Ezen koalícionális párt ellen, mely Anglia állami egységét védelmezi, s azért tagjai unionistáknak is neveztetnek, Gladstone vezeti az ellenzékiek harczát, mely táborának zömét az irországiakból toborozza, miután irországnak külön parlament engedélyezését, vagy is az úgynevezett „home-rule” törvénynyé emelését tűzte ki céljául.

Bármily különösnek is tűnhetik föl előttünk magyarok előtt, hogy létezzék valahol egy komolyan számbavehető párt, mely hazája, alkotásainak elválasztására, eresztékeinek támogatására törekedik, s hogy a párt a győzelemre nagy kilátásokkal bírjon ugyanakkor, midőn a kormány hosszú évek során a béke és felvirágzás korszakát idézte fel előítélet nélküli, józan, becsületes szándéku és szabadelvű kormányzatával. De hát bármilyen furcsának tünnek is fel nekünk a dolog, tényleg mégis így áll, sőt a Salisbury-

kormány 6 éves tartama alatt a felmerült pótválasztásoknál 50 szavazatot nyert s ugyanannyival apasztotta az uralmon levő többség sorait.

Nagyon javára volt tehát a kormánynak az Angliában 6 évig tartó parlamenti időszak, mert bizonyos volt, hogy a parlament feloszlata és új választások elrendelése esetén elvesztené a szájas és agilis ellenzékkel szemben a választási csatát. S ki is huzatta a parlament életét csaknem a teljes törvényes időtartamig, de tovább tétovázni a feloszlattal nem lett volna észszerű; először azért, mert a Gladstone-párti ellenzék éppen úgy tett, mint a mi drága nemzeti pártunk, t. i. hagyta az országgyűlést országgyűlésnek lenni, s elment választó-kerületeibe korteskedni. A második fő ok azonban, a miért a parlamentet feloszlatták az volt, mert az időt — miként a trónbeszéd is megemlítette — igen alkalmasnak tartották a választásokra.

Ez a bizonyos alkalmatosság pedig abban áll, hogy Gladstone népszerűsége az utóbbi időben erősen megcsappant, míg ellenben a Salisbury és pártjái emelkedtek.

Magának a választási küzdelemnek az volt a bevezetése, hogy Gladstone-nak a leghibb, elfogultabb vén fecsegőnek úgy a szájára ütöttek egy rádobott kövel, hogy mindeddig még nem veheti hasznát. Az ő és pártjának megcsappant népszerűtlensége pedig onnan datálódik, hogy a nagy-kereskedelem és gyárosok védelmét képviselő manchester-politikus elutasító magatartást kezdett tanusítani a munkások ügyében, s legutóbb is egy munkásküldöttség előtt feltűnő őszinteséggel kijelentette, hogy életének hátra levő részét ő már a „home-rule”-nak, vagyis

azon törekvésének szenteli, hogy Irország formális elszakítását az anyaországtól keresztül vigye. Ezen brüszk elutasítás egyrészt, másrészt a tori-kormányának a munkások érdekében eddig kifejtett szeszutánra is kilátásba helyezett tevékenysége a munkásokat egészen az unionisták táborába terelte.

Azonkívül az ir kérdés el is vesztette akut jellegét. Irországban behozott észszerű reformok, s a törvénybe vett széleskörű autonómia sokakat meggyőzött afelől, hogy ezen kérdés megoldásához csakugyan nincs többé arra a veszélyes és mélyreható közjogi ujtásra szükség, amelyet Gladstone és pártja tervez. Továbbá még újabb vallási ellentétek is merültek fel, amennyiben az irországi protestánsok kijelentették, hogy az esetben, ha őket a katolikus ireknek az anyaország kiszolgáltatja, fegyvert ragadnak.

Mindez reményt nyújt arra nézve, hogy az öreg és önmagát túlélt Gladstone, mielőtt pályafutását befejezné, egy tapasztalattal lesz gazdagabb, azzal t. i. hogy egy ember tekintélye még nem elég ahhoz, miszerint százados állapotokat, s egy oly hatalmas államalkotást, mint Nagybritannia, megdöntsön. Alapos kilátás van reá, hogy pártjával együtt a pár hét múlva lejátszódó választási küzdelemben ismét meg fog bukni, a minek Anglia is, de az európai békszövetség is, melynek a mostani angol kormány hű támogatója, hasznát fogja látni.

Belföld.

Az állam költségvetése s a főrendiház.

A főrendiház a jövő hét elején veszi tárgyalás alá a folyó évi állami költségvetés előirányzatát. A tárgyalás súlypontja az egyházpolitikai kérdésekre fog esni, melyeknek

TÁRCZA

— Julius 2. —

Onucz.

— Román történet. —

Onucz messze, de messziről jött, bocs-kora feltörte már a lábát és haja összetapadt az izzadság miatt, pedig tél volt. — Czondrája felett nagy tarisznya lógott és hónalja alatt akkora kenyér, mint egy kisebb fajta szekerkerék. Lapos, erősen kiszült piros kenyér, édes mállalisszttal keverve, csak az ő felesége tud ilyet sütni. — A tarisznyában szalonna egész halommal, szilvaizes béles, alma, tepertős pogácsa, egy kendő Illiánától, benne sok minden apróság. Illiána az Onucz fiának a mátkája, az Onucz fia katonát itt a városban. Őt látni jött be Onucz.

Katona itt ebben a szép városban, a minőt Onucz még soha álmában sem látott. Milyen óriási nagy templomok, paloták, csupa festés minden ház és a hol a lovak az utcán járnak is, szebb a kövezet, mint az ő házuk földje. És milyen nagyok ezek az utcák. Milyen parasztnak, kicsinynek és gyámoltalan-nak érzi magát rajtuk Onucz. Milyen félénken tipeg, pedig bizony Isten! világ életében nem vétett egy szóval is senkinek.

Eleinte az utcza közepén jött. De a hirtők miatt folytonosan szaladgálni kellett jobbalra. Egy-kettő már szinte letiporta. Lassankint megtanulta, hogy a szekérut szélén járjon és lassankint felbátorodott annyira, hogy egyetmást megbámuljon. Nézte az óriási házakat. Egynek-egynek az ablaka van akkora, mint az ő kunyhójuknak az egész fala. Aztán meg nem szalmával, sem cseréppel vannak fedve, hanem valami különös négyzetletű kövel, a mit ő nem ismer. Nem ismeri azokat a nagy színes papirosokat, képeket sem, melyekkel tele van ragasztva némely helyen a fal. Némelyből letépvé csüng alá egy darab. Hát lehet valaki olyan kegyetlen, hogy azokat a képeket letépje? De miféle nagy urak is azok, a kik képeket ragasztanak az utcára?

Az utcza olyan kimondhatatlan szép. Töle két lépésnyire még simább, egészen fényes kővön járnak nagy-nagy urak, mintha mindegyik egy-egy főszolgabíró lenne. Talán még — uram megbocsát! — annál is nagyobb ur. És minő pompás asszonyok! Ha Onucz nem tudná, hogy csupán egy királyasszony van, azt hinná, hogy ezek a nagy méltóságú tündériesen öltözött gyönyörű hölgyek valamenynyien királyasszonyok.

És Onucz eleintén folytonosan nagyokat emel a zsíros kalapján. Mert hisz az uraknak és asszonyoknak köszönni muszáj. Később elfárad a karja, a gyöngye vén karja. És az gondolja, hogy leveszi a kalapját, a kezébe fogja és úgy megy födellen föl, mintha templomban volna. Ugy is tesz. Néhány pillanat múlva azonban eszébe jut, hogy csak azok szoktak, az ő vallásából valóik fedetlen föl járni az utcán, kiknek tegnap, vagy ma közele rokonjuk halt meg. Megborzad a gondolatra és fehér hajú fejére visszateszi a kalapot.

Majd sietni kezd. Hisz tulajdonképen ő nem azért jött, hogy itt bámulja a világ szépségeit, hanem Gavrillát, a katona fiát akarja látni s átadni neki az elemózsiát, a mit az anyja meg a mátkája küldött neki. Büszke nagy pakkjára, a ki látja, annak mindenkinek tudnia kell, hogy ezt a nagy csomót milyen messziről, három napi járó földről hozza s utja alatt alig pihent pár órát.

Egy boltkirakat nagy üvegén meglátja az alakját. Nagyot csodálkozik. Ni, hát ott is viselkedni elemózsiát a katona fiának. Az is vén ember és mégis hogy siet. Hát ő majd jobban siet, hogy előbb odaérkezzen.

Mert szegény Gavrilla bizonyosan nagyon

főrendiházi megvitatása elé politikai körökben nem csekély érdeklődéssel tekintenek. A főrendiház több tagja, mint halljuk, értekezletet tartott, melynek tárgyát a nevezett kérdésekkel szemben elfoglalandó álláspontjuknak megbeszélése képezte.

Erre vonatkozólag az O. É. ezt jelenti: Több főrendiházi tag értekezletre gyűlt össze a primási palotában a most szőnyegen forgó egyházpolitikai kérdések tárgyában. Ö emi-köszöntje üdvözlővén a megjelenteket, megkösöntje nekik, hogy meghívása folytán eljöttek. Azután kifejtette a mai összejövetel célját. A választások után a kormánynak az elkeresztelési kérdés gyökere orvoslása végett javaslatot tett, melyet a kormány eddig nyilvánosságra nem hozott. Közölte azután a főbb indokokat, melyeket a főrendiházban a javaslat támogatására fel fog hozni. Ezek után a jelenlevők közül többen felszóltak. Mindnyájan helyeselték a herceg-primás által felhozottakat és oly vélemény is nyilvánult, hogy a kormány által legutóbb elfoglalt álláspont a javaslat kerestülvitelét könnyíteni fogja.

Wekerle Bécsben.

Wekerle pénzügyminiszter a legközelebbi napokban, valószínűleg már ma este, rövid időre Bécsbe megy, hogy az osztrák pénzügyminiszterrel azon módosítások tárgyában értekezzen, melyeket az osztrák képviselőház valutabizottsága a valutajavaslatokon tett.

Tanügy.

Értesítők.

— Aradi tanintézetek beszámolója. —

Az 1891—92-iki tanévet befejezték. Az évzáró ünnepélyek megtartottak. Csöndesek az iskolai épületek; megpihen a tanulóssereg és tanári kar és az iskolák mérlegeit: az értesítőket veti egybe a pihenés csöndjében. Az értesítők igen tanulságosak és a benne közölt számok, mint legékebben szóló okadatok, az ő világos és félreérthetetlen mivoltukban tüntetik fel egy év munkásságát és eredményeit.

Egyhamar írásbeli adat alig tudná egy iskola beléletét jobban megvilágítani, mint az évenként kiadott iskolai értesítő, melynek átolvasása nem haszon nélküli a szülőre sem, a ki így gyermeke érdekében csak üdvös dolgot tud meg. De a nyilvánosságnak is le kell számolni velök, így lapunk — régi programjához híven — ez évben is áttekintést ejt a beküldött értesítőknél, hogy ezen munkája

nyomán olvasó közönségét tájékoztassa Arad tanügyének mai állása felől.

Az ismertetést ezennel megkezdjük.

I.

Az aradi kir. főgimnázium egy elegáns, 100 lapra terjedő könyvet adott ki, mely értesítéseit magában foglalja. Első tekintetre a csinos, velinpapiros kiállítás lepi meg azt, a ki kezébe veszi. Formalisan meg lepi a külső csin, mert értesítőknél az ilyen luxus még nem divatos. Kara Győző, a tanári kar egyik irodalommal foglalkozó tagja irt programtervezést ez értesítőbe. Az értekezés igen alapos és Aradon kiváló módon érdekes olvasmány lesz, mert jóformán Aradnak szól. Címe: „Fábián Gábor műfordításai.”

Az értekező kitűnően használta fel forrásait. Célja felől így tájékoztat:

Ez értekezésnek nem lehet célja Fábián egész működésének feltűntetése. Sokkal kisebb a tér, mely egy értesítőbe való értekezésnek rendelkezésére áll, semminthogy ily keretben feltűntethető volna a maga egészében a 60 évi irodalmi működésnek termékeny eredménye. Célja egy nemes alak emlékével megismertetni az aradi gimnázium ifjúságát, hogy lássa, mint kell önzetlenül a hazának szentelni életének minden erejét, tehetségének minden gyümölcsét, hogy tudja meg, hogy azon házban, melynek falát az az egyszerű márványlap díszíti, oly férfiak lakott, aki agg korában is ifjú lelkesedéssel csüngött a klasszikus ó-kor örökség iradalmán, oly férfiak, aki városunknak az irodalmi téren egyik legnagyobb büszkesége.

A tanári kar tizenhét tagból állott. Irodalmilag működtek: Antolik Károly, Kara Győző, Darvai Móricz dr, Nagy Sándor, Telmágyi Emil.

Az intézetbe beiratkozott 397 tanuló, év végén maradt 360. A növendékekből egész tandíjat fizetett 334, fél tandíjat 15, tandíjmentes volt 46. A növendékek közül év végén mindenkinek tudott magyarul. Igazolt mulasztás volt 13090, nem igazolt 95. Ösztöndíjas volt 9.

Az előmenetelre vonatkozólag ezek közhelyek: Minden tárgyból jeles 20, jó 56, elégséges 193. Egy tárgyból bukott 47, kettőből 13, több tárgyból 31.

Az érettségire jelentkeztek 20-an. Írásbelit letette 15. Nem tette le: 5. Jelesen éret 2, jól 4, egyszerűen 7; javító vizsgára utasított 2.

Aradi illetőségű volt 196, aradmegyei 72, temesmegyei 33. 98 más megyei és egy horvátországi.

Az igazgatóság az értesítő végén a szülőkhöz a következő felhívást intézi:

A miniszteri rendelet értelmében a főgimnázium III-ik osztályába 60-nál több tanuló fel nem vehető. Figyelmeztetjük tehát

a helyben lakó szülőket, hogy a III-ik osztályba adandó gyermekeiket a beiratás első napján irassák be, nehogy az iskolából kimaradjanak.

Az értesítő az „Aradi Nyomda-társaság” nyomdájából került ki.

II.

Az aradi állami főreáliskola értesítője is igen testes, 74 oldalos kötet. Az első cikk „Intézetünk referátora” címet visel és tájékoztat a főgimnáziumtól való különválása okáról. Tartalmas ismertetés; belőle kidomborodik az iskola 18 éves múltja. Laukó Albert az ő ismert szorgalmával és csiszolt tollával egy cikket tesz közzé, tulajdonképpen egy alkalmi beszédet, melyet elmondott az iskolai ünnepélyen, a koronázási jubileum alkalmából.

A tanári kar a hitoktatókkal együtt 24 tagból állott.

Az intézetbe beiratkozott 200 növendék. Apadás a múlt évihez képest 14. Év végén maradt 188. Ebből egész tandíjas 175, fél tandíjas 8, tandíjmentes 12 növendék.

Az összes mulasztás kitesz 6357 órát. Ebből 62-ön kívül minden mulasztási óra igazolt.

A tanulók előmenetele a következő:

Minden tárgyból jeles 3, minden tárgyból legalább jó 30, elégséges 102. Elégtelen egy tárgyból 28, két tárgyból 7, több tárgyból 17. A vizást 6 növendék tanulta, román nyelvet 17, angolt 4, könyvvitelt 14, latint 11.

A jövő évi iskolai felvétel szept. 1., 2. és 3-án fog megejtetni.

Külföld.

Tapintatlan cseh a király előtt.

A királynak Brünben időzése alatt bemutatott egy cseh mezőgazdasági egyesület elnökét, Czepek Józsefet, kitől a király cseh nyelven azt kérdezte, hogy miként állnak a vetések, mire Czepek így válaszolt: „A vetések jól állanak, általában nagyon boldogoknak érezzük magunkat Felséged uralkodása alatt, csak egy hiba van boldogságunknak: koronáztatása megmagát Felséged cseh királylyá!” A király válasz nélkül elfordult, fogatába szállt és elhajtatott. Czepek tegnap este a cseski dombon zajos ovációk tárgya volt.

A mérég a politikában.

A „Colombo” nevű hajó egy utasa, ki Hai-Hongból érkezett Algirba, azt beszéli, hogy Lannessan kormányzót Haebean (Annam fejedelemség) a mandarinok megakarták mérgezni, amennyiben mérgezett teát

megörül, ha látja. Szegény Gavrilla több mint egy éve van itt és azóta nem hallottak róla semmit. Kár is volt elhozni katonának. Hisz gyenge fia volt az nagyon. Ők kényeztetették, meg mátkája Illiána. Egy fél év múlva lett volna az esküvő s egyszerre csak jön a hír, hogy be fogják sorozni. Onucz fűhöz fához aladt tanácsért. A szomszéd faluban lakó jegyző ur mondta is, hogy meg lehetne menteni a katona élettől, minthogy egyetlen fia az öreg szülőknél. De a megmentéshez folyamodás kell s a jegyző nem csinálhatja husz frton alól. Onuczéknak ennyi pénzük egy fél év alatt nem gyűlt össze, az irást nem csinálhatták meg és Gavrillát elvitték.

Gavrillát elvitték, ők meg egyedül maradtak otthon a csendes szalmás házban és a tűhely mellett télen, a mezőn nyáron, őszön kukoricza hántáskor, meg tavaszon kapáláskor, mind csak Gavrilláról beszélgettek, reá gondoltak és felőle álmodtak.

Főleg sokat álmodtak és különöseket. Az anyjuk egyszer látta, hogy csatába indult egy sereg katona. Poros ruhájú sápadt legények. Szekereken ágyukat vittek előttük, ők maguk mázsányi terhet hordtak a vállukon. Mikor a csapat a házuk előtt elvonult, egy legény kiállott közülök és megcsókolta a kapufélt. Gavrilla volt. Az édes anyja ki akart szaladni a kapuba, hogy megcsókolja a fiát, azonban nem bírt megmozdulni. Hát kiáltani akart bucsuszt, de a torka összeszorult. Csak sirt, nehéz zokogással. — Máskor pedig Onucz

álmodott. Nagy és szép parádákat látott — ez előtt egy héttel. — Egy trombitás banda vonult a gyönyörűséges városnak utcáin végig.

Tisztek sorakoztak a banda után. És fényes kocsin ült Gavrilla méltóságosan és komolyan. Utána a másik csapat következett. A trombiták a legszebb nótákat fújtak. S mindez a Gavrillának a tiszteletére történt — a ki azonban csodálatosképen legkevésbé sem örvendett a parádénak.

Onucz népesebb utcába érkezik. De hol keresse a fiát itt a tenger nép között. Katonát eleget lát, azonban egyikben sem ismert reá Gavrillára. Az ő fiának hosszú szőke haja van, ritkás bajsza, a termete szikár. Ezek pedig valamennyien rövid hajú és nagy alkatu legények.

Már a déli idő elmúlt. Onucz bár nem láthatja, a magas házak miatt az eget úgy egész nagyságában, mint otthon, de azt látja, hogy túlhaladta rég delelő állomását. Még megéri, hogy itt esteledik el a végtelen utcákon a nélkül, hogy a fiát megtalálhatná. Végre félénken, de megkérdi egy katonától, hogy hol van az a ház, ahol a katonák laknak. A legény rövidesen magyarázta, hogy van olyan vagy hat. A tulsó utcából kimenet balra fordulva és jobbra térve át egy sikátoron keresztül tágas utcára ér. Ha azon keresztül megy, jobb kéz felől térjen le az első sikátoron és ott lát egy hosszú deszkakerítést, a mellett van az egyik kaszárnya. Ilyen for-

mán magyaráz még kettőt hármát úgy, hogy Onucz, ha eddig nem, ebből bizony nem igazodik el.

Hát neki indul vaktában a tágas utcának. Mintha nógatná valami, hogy jó uton megy. Már nem nézi a bámulni valókat. Csak siet előre. Vén lábai bizony most sem érzik a fáradságot és vállalai a nehéz terhet. Siettében szemlélődik, hogy hol lásson több katonát együtt, a kik közül talán valamelyik névre ismeri Gavrillát és megmondja, hogy hol lakik.

Könnyedén megy. Már rászánja magát arra, hogy sorra kérdez minden házat: hogy itt lakik-e Gavrilla az ő katona fia.

Egy-két nagyobb háznak az udvarára be is lép a nyitott kapukon át. Bemegy s csak akkor veszi észre, hogy ott tulajdonképpen nincs is udvar. A kapu mögött is föld van, deszkás padozat és jobbra-balra diszes ajtók. Bocskorai nagy nyomokat hagynak a deszkázatos padlón. Mire észreveszi, megijed. No, most azért bajba kerül! Ki is húzódik menten, de csak nem állhatja meg, hogy a második harmadik házba be ne térjen ismét.

Végre egy helyütt egy nagy formájú, oláh széled megmutatta a kaszárnyát. Csak egy széles utca választotta már el tőle.

Széles utca, melyben kocsik robogtak keresztül-kasul. A kocsisok néha kiáltottak, ha valaki a lovak közelében akart keresztül haladni az utcán. Az utak szélén feltört jég-halmok voltak összehalmozva s az árokban

adtak neki inni. A gyors orvosi segély megmentette életét. Bert Pál, Philippini és mások Hueból való visszatérés közben meghaltak Lanessan betegséghez hasonló tünetek közt.

Felhívás előfizetésre.

A július elsejével kezdődő harmadik évnegyed alkalmából bizalommal kérjük t. olvasóinkat, hogy előfizetéseiket megújítani s az „Aradi Közlöny”-nek új barátokat szerezni sziveskedjenek.

Törekvéseinket eddig is méltányolta a közönség, miről előfizetőink számának örvendetes gyarapodása tesz tanúságot s ez buzdításul szolgál nekünk a jövőre.

Igyekezni fogjuk lapunk minden rovatát még élénkebbé tenni s oda törekedni, hogy az „Aradi Közlöny” Arad-megye, Arad város, úgy a környék legjobban értesült, mindenről híven, gyorsan és kimerítően tudósító napilapja legyen. E célból levelezőink számát tetemesen nagyobbítottuk, valamint egyéb erőkről is gondoskodtunk, hogy az „Aradi Közlöny” mindenben beváltsa ígéretét.

A nyári időszakban kiváló figyelmünk tárgyát képezi a mezőgazdasági állapothoz minél részletesebb ismeretése. E célból fokozott súlyt fektetünk a közgazdasági rovatra, melyben állandóan közlünk legfrissebb táviratokat fővárosi szaklevelezőnk tollából a budapesti tőzsdéről s élénk figyelemben részesítjük nemcsak az aradi piacot, hanem az egész Arad-megye, úgy Csanád-, Békés-, Temes-, Torontál- s a szomszédos megyék közgazdasági mozgalmait és érdekeit.

Tárcza-rovatunkban eredeti szép-irodalmi dolgozatokat hozunk. Gondoskodunk érdekesítő, új regényről.

Politikai értesítéseinkben mindig a megbízhatóságra törekedtünk és törekszünk ezentúl is, kerülve a kalandos kombinációkat, melyek egyenesen a közvélemény tévútra vezetésére szánvák.

Napi hireink rovatát illetőleg tapasztalhatja az olvasó közönség, hogy hű és gyors értesülések alapján a megye és a város területén történt minden eseményről részletes közléseket nyújtunk s az ér-

szemetes viz folyt. Ez a szemetes viz, de éppen olyan, mint az ő falujukban az árok és a jégcsomók nem különben szakasztott olyan jégből és szeméthől való, mint a faluban. Olyan a hó is az utcán, melyen most keresztül halad.

Bátran siet, hisz a fiát látja nemsokára. Elérte a rengeteg házat. A kapu alatt a „poszt”-tól egészen hangosan és félelem nélkül kérdi, hogy hol lakik:

— Gavrilla, a katona, az én fiam?

— Gavrilla, a katona te fiad? — kérdezi az őrtálló katona.

— Igen, az én fiam. Látni akarom. — Elemőzsiát hoztam neki az édes anyjától és üzenetet a mátkájától.

Az öreg szeme fénylik és arca sugárzik az izgatottságtól, hogy vigyék már a fiához. Az alkonyulatra bucsuzó nap gyöngye sugarai vonták be aranyos fátyollal az őrtálló bakát és az öreg Onuczot, amint fedetlen fővel állott ott a kapu előtt.

— Szegény, szegény ember — szól azután csendesen a baka, — te hiába jöttél, Gavrilla itt lakott, de már nincs közöttünk. Gyenge volt ő, nem katonának való se a szíve, se a teste, Gavrilla a minap meghalt.

Onucz a rettenetes hír hallatára egyszerre érezni kezdte, hogy milyen nehéz a batyu. Mintha az egész világ súlyosodnék vállaira.

Elterült a fagyos földön. Mellette a széles piros kenyér és a nagy tarisznya...

Bede Jób.

dekesebb törvényszéki tárgyalásokról kimerítő tudósításokat adunk.

A nagyobb fontosságú eseményekről bőszes távirati rovatunk volt már a múlt évnegyedben s lesz az újbán is. Az „Aradi Közlöny” után mindazon fővárosi, hazai és külföldi eseményekről, melyek érdekel birnak, az olvasóközönség csaknem egy egész nappal előbb értesül, mint a késő délután érkező budapesti lapokból.

Nyáralásra és fürdőre menő t. előfizetőinknek a lapot a kívánt czim alatt utánküldjük, a pontos kézbesítésről gondoskodunk.

Kérjük tehát az előfizetések szíves megújítását.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Az „ARADI KOZLONY” előfizetési ára:

Helyben	Vidéken
házhozkordva:	szétküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY” kiadóhivatalának küldendők, ugyazint ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Az „Aradi Nyomda-Társaság”.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 764.4 mm., délután 2 órakor 763.8 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor 16.3° , délután 2 órakor 20.8° . Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 7, délután 2 órakor N. 6. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

HIREK.

Július 2. Szombat. Róm. kath. naptár: Sárlos boldogasszony. — Protestáns naptár: Sárlos boldogasszony. — Görög-keleti naptár (június 20.): Metod. — A nap kél 4 óra 7 perczkor, nyugszik 8 órakor.

Külföldi hírek: Magyarországon nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: (polgári iskola, földszint).

Térkép minden vasárnap délelőtt 11—1/2-ig a várbeli díszterem, pénteken délután 6—1/2-ig Zemplényi előtt és városligetben, hetenként felváltva.

Július 3. Az arad-csanádi öntöző-csatornatársulat közgyűlése Mezőhegyesen, délelőtt 10 órakor.

Július 12. Arad-megye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása.

— Személyi hírek. D e s s e w f f y Sándor csanádi megyés püspök a legközelebbi napokban több hétre Karlsbadba utazik. — W a l d s t ä d t e n János báró tábornokszeregy, hadtestparancsnok, négy hétre Tirolba utazott nejével együtt. — T é g l á s Gábor dévai kir. főreáliskolai igazgató, a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat alelnöke, Aradon időzik. — L a u f f e r Emil dandárnok, tüzérparancsnok, Aradon át Nagyváradra utazott.

— A hivatalos lapból. A király S z u b o r i t s Antal miniszteri tanácsosi czimmal felruházott osztálytanácsost, valóságos miniszteri tanácsossá; T e r b ó c z István osztálytanácsosi czimmal felruházott miniszteri titkárt, valóságos osztálytanácsossá és P a y r Vilmos miniszteri titkári czimmal és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazót valóságos miniszteri titkárrá nevezték ki, C s o b o t h Simon dr miniszteri fogalmazónak pedig a miniszteri titkári czimet és jelleget adományozta.

— Az „arad-csanádi öntöző csatorna-társulat” érdekeltsége folyó évi július hó 3-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor Mezőhegyesen, a központi szálloda nagytermében közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A földművelésügyi megy. kir. miniszter ur leirata, melyben a társulat megalakítását és az alapszabályokat jóváhagyja. 2. A választmányynak adandó felhatalmazás a részletes munkálatok elkészítése iránt. A közgyűlés után T o m k a Emil kulturfőmérnöknek a nagylaki határban levő rizstermelő telepe fog megsemmisíttetni. A közgyűlés után választmányi ülés tartatik, mely-

nek napirendjére van tűzve, a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján a részlettervek keresztülvitele tárgyában szükséges intézkedések megtétele.

— Ezer forint a muzeumnak. Ami új és már is rendkívül gazdag szabadságharosi ereklye-muzenmunk nagy méretekben gazdagszik. V a r j a s s y Árpád elnök tegnap jelentette, hogy egy névtelen adakozó újabban e z e r f e r i n t o t a j á n l o t t f e l a m u z e u m c z é l j a i r a. Az egész országban a gyűjtés nagy érdeklődéssel folyik.

— A váradi g.-k. püspök-helyettes. M e t i a n u János aradi gör.-kel. püspök hivatalos átiratban tegnap értesítette Biharmegye alispánját, hogy a nagyváradi g.-kel. román szent-széknél elnököl püspöki helyettesül G o l d i s János protosyncell lett megválasztva.

— Bot, tör és tüntetés. A petíziós és a román sajtóban ezekkel szolidaritást vállalt románok elleni demonstráció Aradon még tegnap sem hagyott alább. A józan polgárság már-már megvetésével sújtja a hazáralókat és nem él kétségtelen jussával, hogy nekik kellemetlenné tegye életüket ebben a hazában, melyet gyűlölnék, de a román szemínárium hosszukabatos növendékserege lépten-nyomon inzultálja a járókelőket és neveletlen módon kiabál: „Hazudtok!” Aztán csinytevő gyerek módjára elillannak, mikor az ilyen izetlen kiabálásokért egy kicsinyt el akarják őket lacsnakolni. Tegnap, különösen a csendesebb, rendőrségileg kevésbé ügyelt utcákon több ilyen kárhóztató jelenet játszódott le; de komolyabb összezördülések a nap folyamán föl nem merültek. Egyébként a tegnapi nap a b o t v é t e l e k napja volt. Minden kereskedést, a hol botok kaphatók, megszállva tartott a bot nélküli fiatalság. Leginkább a t ö r ö s b o t o k voltak élénk kereslet tárgyai. Egy vékony pénzű román képezdész, ki nációjának kalandoraiért sikrá ohajt szállani, egy főtéri üzletbe azzal állított be, hogy csináljanak a husángjába éles kést. Persze elutasították harcias hajlamaival. A rendőrség tapasztalva, hogy a szemínáriumi diákság in corpore botokkal járja be éjjel az utcákat, szigorú vizsgálatot tartott tegnap a szemínáriumban a gerundiumok elkobzása végett. Dacára azonban N y á r y Béla alkaptány és R á m e r István rendőrhadnagy szorgos kutatásainak, botot a leendő papok és tanítók iskolájában nem találtak. Ugy látszik valami rejtkehelyen tartják ezt a szerzámot a fiatalok, kik egyrészt iskolázottságuk és műveltségükről, másrészt hazafias érzéseikről oly jellemző tanúságot tesznek éppen most az iskolai év végén. Városszerte nagy az elkeseredés a gyerkőcök rakoncátlansága miatt és nagyon kárhóztatják a szemínárium vezetéségét, hogy onnan uszítják ki a fickókat inzultusokra, a helyett, hogy a leendő papokat hazájok iránti hűségre tanítanák és általában politikai herczehurczáktól eltiltanák. Végre is a fajszeretet megnyilatkozhat. más téren, azon a téren, melyre ők leendő állásuknál fogva tulajdonképen utalva vannak és pedig vallásuk, iskolájuk és irodalmuk fejlesztésének dicső mezején. Am műveljék ezt szeretettel s legyenek hűek hazájukhoz, akkor becsületes munkatért tölthetnek be; míg így fékevesztett dühökkel csak megvetésünket és gyűlöletünket fogják méltán kiérdemelni.

Egy másik tudósítónk a következőket jelent: A tegnapelőtt este történt tüntetésből kifolyólag az aradi rendőrség N y á r y Béla alkaptány és R á m e r István hadnagy vezetése alatt házkutatást tartott a román theológiában és preparandiában. Okot erre azon körülmény adott, hogy a tüntetés alatt a román diákok kést és stíletes botot használtak, sőt B e l e s Livius negyedéves theologus k é s t m e r i t e t t G o d ó M i-

hály b é r s z o l g a c z o m b j á b a .
A kutatás meglepő eredmé-
nyekre vezetett, amit azonban
a vizsgálat érdekében egyelőre elhallgatunk.

Egyébként Sarlot főkapitány ártírt Ham-
zeá szeminárium igazgatóhoz, hogy tiltsa el a
növendékeit az utcákon csopatos és kihívó
csatangolástól, s a demonstráció tárgyát ké-
pező turákat is figyelmeztette, hogy saját ér-
dekükben tartózkodjanak egy ideig a nyilván-
os helyeken való tüntető megjelenéseiktől,
mert utóvégre is nem adhat mindenütt rend-
őri asszisztenciát a rendelkezésekre, s ha
aztán baj éri őket, maguknak tulajdonítsák.

— **Tartalékos tisztek bevonulása.** Arad
háziezredéhez a tegnapi napon a következő
tartalékos tisztek vonultak be 28 napos fegy-
vergyakorlatra: Baross Lajos, Senk
Ferencz, Spitz Hugó, Horváth Miklós,
Andrényi Károly, Scherhag Ernő,
Szél István hadnagyok és Somogyi
László tiszthelyettes.

— **Monyásza világfürdő.** Monyászan Wenck-
heim Frigyes gróf már az ősszel hozzá kez-
dett az új emeletes fürdő-vendéglő felépítésé-
hez, melyben 156 vendégszoba lesz. A
fényesen renovált fürdőt Welts Lajos nyu-
galmazott déznai jegyző vette bérbe, már ez
évben az összes szobák le vannak foglalva. A
vasut a jövő fürdő-szezonra Monyászáig átadatik
a forgalomnak. A fürdőt különösen az arisztok-
raczia akarja a jövő évvel divatba hozni, épp
e miatt a tulajdonos gróf építkezéseivel nagy
meglepetésekre készül.

— **Ujabb tüntetés.** A „Tribuna“ magyar-
ellenes közleményét aláírt 26 gyászromán
ellen tegnap este ismétlődtek a tüntetések.
Az ifjuság óriási csoportokban gyülekezett
az Andrassy-téren, különösen a Zrinyi-utca
torkolatát lépve el, miután értesült arról, hogy
Kiss Ferencz Nagy Lajos vendéglőjében
tartózkodik. Az ifjusági vezérnél többszörös
deputáció jelentkezett várva a támadásra, de
Kiss ehelyett, higgadt józan szavakkal
intette az ifuságot nyugodt magaviseletre
és szétoszlásra. Tíz óra előtt Sarlot főka-
pitány is megjelent az Andrassy-uton s fel-
szólította a tömeget, hogy szétoszljon. Erre a
tengernyi néparadat eloszlotta a főutczáról s le-
vonult a román szeminárium épülete elé.
800—1000 főnyi tömeg gyűlt itt össze, abczu-
golva a tegnapelőtti botrány okozóit külön-
sen Belcs Liviust, ki késével súlyosan se-
besített egy embert. Erre megnyiták a sze-
minárium ablakai s iszonyu közápor hullott
alá. A preparandisták nagy, súlyos köveket
dobtak alá, két rendőr erősen megsebesült,
Fiala rendőrmester pedig kezén szenvedett
kisebb sérülést. Kiemeljük, hogy alulról,
a tüntető tömegből egyetlen követ sem
dobtak. Mikor a közápor legjobban hul-
lott a szeminárium ablakaiból, megjelent Sa-
rlot főkapitány s erőyes hangon követelte
a dobálódzás félbehagyását. A felszólításnak
meg volt a maga hatása. Az ablakok bezár-
ródtak, a tüntető tömeg pedig szétoszlott. Egész
éjjel szuronyos rendőrorjárat czirkálta be a
város utcáit.

— **Csaba lángokban!** Távirat jelenti, hogy
B-Csabán a vasuti indóház felé néző utcá-
ban tegnap két és fél órakor egy kovácmű-
helyből kipattogó szikra tüzet fogott a gazte-
tőn és egyszerre lángban állott három ház. A
kivonult tűzoltóság emberfeletti erővel ipar-
kodott a tüzet lokalizálni. Igyekezete fénye-
sen sikerült. Daczára az óriási szélnek, a tűz
elfojtatott. A kár azonban így is tetemes. Sok
baromfi és butor benégett. A vasuton utazók-
nak borzalmas látványt nyújtottak a lángoló
házak. A megégett épületek biztosítva voltak.

— **A csanádi klerus köréből.** Dessewffy
Sándor püspök pénteken reggel 7 órakor
Andrassy Péter, Kovács Géza, Farkas
Szilárd, Lang Fülöp, Raskó Sándor,

Schwimmer Rudolf, Pager Imre,
Ernyei István, Jung Miklós és
Tölcséry István végzett papnövendékeket
a négy kisebb szentségben részesítette.

— **Vásár.** Tegnap vette kezdetét az aradi
nyári országos vásár. A város képe el van
változva. A tereket sátrak borítják, az utcá-
kon idegenek tömege hemzseg. A baromvásár
különösen nagy élénkségnek örvend s minden
jel arra mutat, hogy az ideai vásár egyike lesz
a legsikerültebbeknek.

— **Az ideai nagygyakorlatok** csakugyan
meg fognak felelni nevüknek. 30 napig lesz-
nek bakáink távol Aradtól. A nagygyakorla-
tok színhelye Belcsy, Vaskóh, Bo-
rosjenő lesz. Belcsyben dandár-gyakor-
latok lesznek, hol is a 37. és 39. ezred 8
napig fog gyakorlatozni. Ekkor a hadosztály-
gyakorlatok veszik kezdetüket Vaskóh és
környékén. Ide megy az aradi 33-ik ezred is.
Előre látható, hogy a nagy forróságban kato-
nánk sokat fognak szenvedni, de a milyen
humánus gondolkodású parancsnok Nem-
esics altábornagy, bizonyára fog arra módot
találni, hogy ezen fáradságokat a lehetőség
határáig redukálja.

— **Dáni László,** aradvárosi írnok, tegnap
délelőtt 26 éves korában elhunyt. Szorgalmas
munkás hivatalnokot vesztett benne a kapi-
tányi hivatal.

— **Iparos ifjak műkedvelői előadása.** Az
aradi iparos-ifjak önképző- és betegsegélyző-
egylete július hó 3-án (vasárnap) az ipartes-
tület udvarán jótékonyozó műkedvelői elő-
adást rendez. Helyárak: I-ső hely 60 kr., II-ik
hely 40 kr., III-ik hely 30 kr. állóhely 20 kr.
Az egylet tagjai 10 kr. kedvezményben rés-
zesülnek. Felülfizetések köszönettel fogadtat-
nak és hírlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jö-
vedelem a házalapra fordítatik. — Jegyek
előre válthatók az egylet helyiségében (Ipar-
téstület földszint) és az előadás estjén a
pénztárnál. Kezdeté esti 8 órakor. Kedvezőt-
len idő esetén az előadás megtartása talraga-
szok által tudatik. Színre kerül „Viola a z
alföldi hara mia“, melynek előadásában
részt vesznek:

Havancsák József, Balázs Juliska, Viday Ju-
liska, Hirsch József, Glutig Etelka, Schaffer Berta,
Rozenberg Jakab, Viday Mariska, Glutig János,
Hoppel Károly, Hajdu Mihály, Tóth István, Tele-
kán Sándor, Balázs Teréz, Pománcz Gáspár, Hu-
szuk Ferencz, Varga János, Békési Károly, Men-
czar Sándor, Hegedűs Mihály, Utrata Ferencz.

— **Ingyenes b. u. é. k.** A kereskedelem-
ügyi miniszterium legújabb rendelete szerint
ezután a névjegyekre külön frankó fizetése
nélkül szabadon vezetni kézírással is, hogy
b. u. é. k., csupán, mint nyomtatványért 1
krt kell fizetni, ha nyitott borítékban ad-
ják fel.

— **Simli Mariskat elfogták.** Ez a nemrég
Aradon járt szánandó teremtes, ki nem tud
belenyugodni abba, hogy a természet leány-
nak teremtette s a helyett, hogy a szakács-
könyvet lapozgatná, kellő előtanulmány hi-
ányában meg nem emészthető filozófiával
és teológiával terheli tul szép fejét, s karcsu
termetét szoknya helyett reverendába bujtatja,
rövidre nyírt dus haját pedig nem strucztoallas
vagy virágos kalapokkal, hanem magas te-
tejtű czilinderrel takarja, Bukarestben pórul
járt. Valahogy elvetődött a románok főváro-
sába, s ott állítólag az erdélyi román diákok
részeére pénzadományokat gyűjtött. Ezért is,
de meg azért is, mivel egyházi ruhát viselni
jogosítva nincs, letartóztatták.

— **Megfenyegetett gróf.** Ezen a czimen
közöltük, hogy Zselénsszky Róbert gróf
fenyegető levelet kapott bizonyos Rákó-
czy Mihály állítólagos rablófőnöktől, mely-
ben az 1000 frtot kér halállal való fenyegetés
mellett. Zselénsszky gróf a lippai járás-
bírósnál jelentést tett s most a nyomozás
— írja levelezőnk — a lehető legszelesebb
mederben folyik. E hírrel kapcsolatosan ér-
dekesnek tartjuk megemlíteni, hogy ezelőtt
két hóval Simon Dávid lippai kereskedő
hasonló fenyegető levelet kapott, azzal a kü-
lönbséggel, hogy tőle 1500 frtot követeltek.
A tettest akkor egy lippai polgáriszkolai ta-
nuló, Mikul György személyében fő-
dözték fel egy drámai dolgozat alap-
ján, melynek írásjegyei a legapróbb vonásig
a fenyegető levél írásjegyeihez volt hasonló.
Ez ügyben a vizsgálat még nincs befejezve s
nagyon valószínű, hogy a két eset között
némi összefüggés van.

— **Színészeink nyaralnak.** Hiába: a ma-
gyar muza apostolai immár nem panaszkodhat-
nak oly sanyaru sors mián, mint a régi jó idők-
ben. Azelőtt a vándorművészeknek dehogy jutha-
tett eszébe olyan elegáns passzió, minő a nyaralás.
Most uri módra mennek kies helyekre üdülni.
Elsején utaztak Kézdy Juliska Tordára; Bo-
gyó Ilonka Miskolcra, Rózsa Dezső Panko-
tára, Bódy János Kispestre. S. Vadnay Vilma
a társulat ünnepelt primadonnája e hó 16-án uta-
zik hosszabb szabadságra.

— **Katonazene.** Nagy Lajos vendéglőhe-
lyiségében ma este a katonazene játszik.

— **Elégtételszerzés bicskával.** Az élőviz-
csatorna hidjánál dolgozott Szatorf Ja-
kab és Popp Mitru. Tegnap délben ebéd-
közben a román memorandum fölött vitáztak.
Popp Mitru, aki maga is román, de a
józan fajtából, hazaárulónak nyilváníttotta
Szatorfot, mire ez előrerántotta csil-
lagos bicskáját s háromszor meritette Popp
vállába. Mikor már Tischedr megviz-
gálta a sérültet és bekötözte sebeit, tünt ki,
hogy a két atyafi tulajdonképen egy vélemé-
nyen volt a memorandumot illetőleg, csak-
hogy félreértették egymást.

— **Követte a szeretőjét.** Saághon ne-
hány nap előtt meghalt egy csinos 17 éves
leány, Kramp Erzsébet. Kedvesét, Pfeifer
Péter 20 éves kocsist mély bánat epesztette
utána és tegnap reggel 8 órakor főbe lőtte
magát. A szegény fiu több nap óta nem evett,
nem aludt és czéltalanul bolyongott az utcá-
kon. Pisztolyának golyója szétfreccsentette
agyvelőjét és rögtön halált okozott. Asztalán
egy levelet hagyott hátra, melyben felvilágo-
sítást ad a felől, mi vitte őt rá a végzetes
tett elkövetésére. A levél így hangzik:

„Kedves szülőim, barátaim és ismerőseim!
Értesítelek beenneteket, hogy az Erzsike miatt
lőttem magamat főbe. Megesküdtem neki,
hogy ha ő meghal, én is megfosztom magam
az élettől és megtartottam eskümet. Az én
kedves, édes Erzsikém nincs többé! Bocssá-
tok meg, ha vétettem valamit. Temessetek el
kedves Erzsikém mellé, akit nem felejtethet-
ek el soha, soha. És ne szállítsatok ki kocsin,
hanem barátaim vigyenek ki. És ha nem he-
lyeztek el Erzsikém mellé, akkor ti se legye-
tek boldogok. És most zárom soraimat sok
üdvözléssel és csókkal. Pfeifer Péter.“

A központi járási szolgabírósgot azonnal
értesítették az esetről, minek folytán
Lászlóffy közigazgatási gyakornok még
tegnap kiment Saághra, hogy jegyzőkönyvet
vegyen fel a tényállásról. Az öngyilkosság
kétségtelen lévén, a holttest eltemetését el-
rendelték. Az öngyilkos utolsó óhajtaása tel-
jesedésbe ment — oda temették kedvese
mellé.

— **Rakpart Nagylakon.** A szegedi rakodó-
partot megirigyelték a nagylakiak, s mint ér-
tesültünk ők is szándékoznak a Maros mellé
partot rakni, még pedig ugyancsak derekasat:
az egresi határtól a palotai határig. Természe-
tesen ezt a rakpartot rözséből fonják s
nem annyira a rakodásra használják majd,
mint inkább védőnek a Maros hullámai ellen.

— **Nők az államvasut szolgálatában.** A
magy. kir. államvasutak igazgatósága tudva-
levőleg első volt a vasutak között, a mely a
nőknek a vasuti szolgálatban munkakört nyi-
tott az által, hogy pénztár- és egyéb keze-
lési teendőkre nőket alkalmaz. Ujabb időben
illetékes helyről vett értesítés szerint ezen
kezelőnői állásokra, amelyek a szolgálati sza-
bályok értelmében első sorban vasutintézet
alkalmazottainak özvegyei és leányarvai, va-
lamint szegényebb nyugdíjasok nejei és
leányai részére tartandók fenn, minden oldalról
annyi a jelentkező, hogy az állások korlátolt
száma mellett azok alkalmazásra nem csak
ez idő szerint nem számíthatnak, hanem a
közel jövőben sem lehet alkalmaztatásra ki-
látásuk, mert az időnként beálló gyér ürese-
dések esetére a fentebbiek szerint első sor-
ban figyelembe veendő köréből az előjegy-
zették száma oly nagy, hogy újabbak felvéte-
lére hosszabb ideig nincs kilátás. Ennélfogva
a magy. kir. államvasutak igazgatósága ez
uton is figyelmeztetni kívánja az érdekelte-
ket, hogy a kezelőnői állásokra való folya-
modványokat figyelembe venni nem képes s
azokat minden érdemleges tárgyalás nélkül
az illetőknek visszaküldeni lesz kénytelen.

— Jelenet a tüntetésből. Egy ur torkaszakadtából abczugolja S z u c s u Aurélt. Feje fölé botot forgat. Oda lép elébe a rendőr:

— Kérem, tessék csendben lenni.

— Csendben? Hát mi jogon parancsol magának? Ki maga?

— Hát látja, hogy rendőr.

— Igen? Mi a numerusa?

A rendőr megmondja. Az ur hanyag eleganciával előveszi jegyzőkönyvét s nagy tagolások közt beírja a számot.

— No, majd adok én magának! Egyelőre elmehet.

— Igenis, kérem alásan, — felel a megszépített rendőr. Szalutál, sarkon fordul s elbaktat.

Ilyen hatalma van az erélyes fellépésnek!...

— Az aradmegyei közkórház betegforgalmának kimutatása 1892. június hónapban. Nevezetesen kórházi beteg maradt a mult óról 38 fi, 80 nő, e hóban felvétetett ápolásra 114 fi, 76 nő, összesen ápolgatott 152 fi, 156 nő = 308. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 88 fi, 45 nő, javulva 9 fi, 16 nő, gyógyulatlan 1 fi, — nő, meghalt 8 fi, 12 nő, összes fogyatkozás 106 fi, 73 nő. Maradt ápolás alatt 46 fi, 83 nő, összesen 129, ápolási napok száma 3643.

— Zsebvágó-vándorlás. A rendőrség most erős inspekciókat tart az indóházánál. Várják az aradi vásárra érkező zsebvágókat, vásári tolvajokat. Tegnap érkezett meg Gerőcz János Szemlakeről. Ez a legveszedelmesebb zsebmetsző, valóságos réme a vásáros publikumnak. Az indóházánál nem remélt szívélyességgel fogadták, ami láthatólag meglepte a hirneves vendéget. Két rendőr karonfogta, s egy Szeberényi-féle fogatba ültetve, a város-házára hajtattak vele. Itt külön, hüvös szobát nyitottak számára — a pinczében, Gerőcz János a vásár tartama alatt Aradon időzik, de szobáját nem hagyja el.

— Köszönetnyilvánítás. Farkas Sámuel ur Siklón az izr. árvaház javára 5 frtot adományozni sziveskedett, mely adományért hálás köszönetét fejezi ki Bing Vilmos hitközségi elnök.

H y m e n.

Vass Géza, az „Aradi Közlöny“ segédseksztője, csász. és kir. 83-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, ma délután 6 órakor vezet ioltárhoz a székdvari róm. kath. templomban Dingfelder Iduska kisasszonyt, id. Dingfelder Zsigmond leányát. Násznagyok és nászasszonyok lesznek: Öröme Ede p.-szőlősi uradalmi kasznár és neje szül. Dingfelder Krisztina, a menyasszony nővére; Gröpfner Viktor székdvari uradalmi kasznár és neje. Koszorus leányok: Hanecker Angela, Öröme Erzsike (Szőlős), Farkas Mariska (Arad), Hanecker Vilma kisasszonyok. Vőfélyek: Ujlaki Antal, az „Alföld“ belmunkatársa, Dingfelder Ede, a menyasszony fivére, Benes István csász. és kir. I. oszt. számv. őrmester és Farkas Béla kir. vámhivatali gyakornok. Az esketési szertartást Fodor Imre székdvari róm. kath. plebános végzi.

Egyletek, Társulatok.

A Kölcséy-egyesület választmányi ülése.

— július 1.

Rendkívüli érdeklődés mellett tartatott tegnap a „Kölcséy-egyesület“ választmányi ülése, főleg a szabadságharczi muzeum fejlesztésére messzelehatású határozatokat hozva.

Tudósításunk a következő:

Varjassy Árpád elnökle alatt jelen voltak Szathmáry Gyula, Múlek Lajos dr., Lendvay Sándor, Dáni János, Pokász Imre, Záray Odön, Avarffy Imre, Pekár Károly, Bujá Sándor, Bray Károly, Laukó Albert, Dömötör László, Reichert Károly, Dancs Ferencz, Pozsgay Lajos, Haszlinger Ferencz, Lejtényi Sándor választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván, előterjesztetnek a folyóügyek.

Ezek során a titkár előterjeszti a mult hónapi munkásságról jelentését, mely különösen az ereklyemuzeum bizottságát foglalta el. A pénztár állása a következő: bevétel 4922 frt,

kiadás 11987 frt. A pénztár rendben levőnek találtatott.

Felolvastatik a mult ülés jegyzőkönyve, mely után Pozsgay Lajos dr. jelenti, hogy megbízatásában a helyiségkérésre vonatkozólag eljárás és eljárása eredményét írásban benyújtja.

Elnök előterjeszti, hogy a szabadságharczi muzeum pecsétjét így vésette be Márky Sándor dr. akademiataj ajánlatára: „Szabadságharczi emléktárgyak aradi muzeuma Aradon, 1892“. A választmány ezen új címet elfogadta.

A helyiség költségeit a „Kölcséy-egyesület“ fogja fizetni; de az együletet érintő költséget majd megszavazás végett egy özszehevivandó rendkívüli közgyűléshez utalják.

A Könyves Kálmán cég átvette az utolsó 700 pár képet s az ezért járó 2100 frtot a pénztárhoz beszállította. Ezzel kapcsolatban Márky Sándor dr.-nak ez ügyben teljesített nagyérdékű szolgálatát a választmány megköszöni és egyuttal az akadémiai taggá történt választásához a jeles tudósna gratulált.

A „Könyves Kálmán“-féle társulat újabb ajánlatot terjeszt be. Ugyanis fekete nyomású képből, még 500 párt hajlandó átvenni, de ha akvarel-képeket adhatna az egyesület, abból három ezer példányt átvessz. A választmány örvendetesen tudomásul vette az ajánlatot és az elnökség megbízottat, hogy az ügyletet lebonyolításához, vezesse. Zichy Mihály művész hazánk fia már megkerestetett, hogy az akvarel-nyomásokat engedje meg. Válasz nem érkezett eddig.

Barabás Béla dr. indítványt tesz már most, hogy az akvarel-képekért nyerendő összeget ajánlja oda az egyesület a szabadságharczi muzeumnak.

Múlek Lajos az indítványt pártolja, azonban tekintettel az egyesület kulturális feladataira, csak fele részben ajánlatsék fel az összeg.

Az indítvány a közgyűlés elé terjesztetik. A választmány elhatározta, hogy e rendkívüli közgyűlés július 14-e körül fog egybehivatni. A rendkívüli közgyűlést Fábrián László főispán, egyleti elnök hívja egybe. A közgyűléstől az ereklyemuzeum 1000 frtot fog kérni, hogy a gyűjtés még nagyobb erélylyel legyen folytatható.

Ezek kapcsán elnök jelentette, hogy egy névtelen jötevő ezer frtot ajánlott fel. A nagylelkű adományt a választmány lelkesedés mellett tudomásul veszi. A névtelen adakozó ezen 1000 forintot a fővárosban vesz értékes dolgokat a szabadságharcz ereklyéiből.

A Bray Lajos programmpontjait is ki nyomják és a választmány tagjai között szétosztják és szeptember hó második felében tárgyalni fogják az egyület működésének reformjára vonatkozó terveit. Felolvastatik a Zichy Mihály-féle alapítvány alapító levele. Az alapítólevél 2500 frtos alapítványról szól, melynek kamatai Kardos Matild nyug. esztergomi tanítónőnek adatkak. Az alapító levél szövegezéséhez hozzászóltak Szathmáry Gyula és Múlek Lajos. Az alapítólevélben ezekhez képest némi módosítás történt.

Elnök előterjeszti, hogy a vértanuk szoboralapjából az egyesület 1000 forintot kér a városi közgyűléstől.

Uj tagokul felvétettek Halász Béla, Porter Vilmos, Ortutay Béla, Szathmáry Miklósné, Raucher Adolf, Benkő Kálmán, Szondi János, Bing Béla.

Ezzel az ülés véget ért.

CSARNOK.

Az új gyógymód.

(Vig elbeszélés.)

[4] — Irta: Szinéri György. —

Voltam vizsgálati fogságban, tartottak nálam házmotozást is. Mindhiába, pár hét múlva, hál a magyar törvények szabadelvűségének, ismét szabad voltam s tovább kuruzsoltam.

No igen! Hisz én soha se vettem pénzt s ha valaki tanácsomért és egy kis keserű pálinkáért, vagy valami gyógyfürért az asztalomra hágy egy összeget, amit én nem kérttem s amire én látszólag nem is számítottam, bünt követek én el, hogy nem hajtottam utána?

En azt se tudtam, fizettek-e? vagy ki fizett, ki nem? s mennyit?

En semmire sem emlékszem!

Esküt tettem. Tanu nem volt.

Igy eleresztettek.

Azonban mégis végre rajta vesztettem. Ha regényíró volnék, kedvem lenne erre egy új fejezetet kezdeni s ezt úgy címezni:

Leleplezés.

Igen lelepleztettem. Még pedig a községi orvos által. Azaz, a községi orvos itt is csak hitvány eszköz volt.

Neki ugyanis viszonya volt a jegyzővel. Ezt tudta az egész falu. Végre már a jegyző urat is inkommodálták szarvai, annyira növekedtek. De biz a jegyzőnek nem volt semmi bizonyítéka se ellenök. De mégis, volt egy ember, aki tudott a jegyzőné s a doktor titkos találkairól s ez ember Grün Dávid volt, a másik szatócs, az én halálos ellenségem. E titok birtokában aztán a szatócs teljesen uralma alá hajtotta a szegény doktort.

A dolog egébiránt így esett.

Rég törtem már az eszemet valami univerzális szeren, melyet mint labdacot vagy italt árulhattam s amely legalább is kétszáz perczentet jövedelmezett volna. Végre rájöttem. Kukoricziszár és kenyérhaj kifőzése után sikerült egy olyan anyagot előállítanom, ami nagyon hasonlított a még meg nem szilárdult fekete cukorhoz.

Haj, haj! hogy vették ezt a parasztok.

Nem győztem belőle eleget készíteni.

Jó volt ez minden ellen. Kezdve tyukszemfájástól a pénztelenségig minden ellen használt.

A szert „kukoriczinum“-nak neveztem el.

Pálinkába véve persze a hatása fokozódott.

Ez a kukoriczin törte a nyakamat.

Ugy volt a dolog, hogy a naprági tisztartónak egy fiatal csikója megbetegedett. Nagyon meghajtotta a kocsis és nagyon hamar adott neki zabot. A tisztartó — épp lakodalomra jöttek Répatelekre — mit se tudott a csikó betegsége felől. A kocsis nem merte megmondani a gazdájának, mert hallotta, hogy a gazda éppscat vesztett kártyán és nagyon haragos. (Lehetett is: három felsője ellen ki-jött a tisztelendőnek a negyedik makkja.) A kocsis, valószínűleg valami jóakaróm tanácsára hozzám fordult segítségért.

(Folytatása következik.)

Utolsó posta.

— július 1.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tudósítása. —

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső báró.

Jegyzők: Szél Akos, Eszterházy Kálmán gróf, Szederkényi Nándor.

A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Wekerle Sándor, Josipovich Imre.

Felolvasták és hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Ürményi Bernát előadó bemutatja a könyvtári bizottságnak egy könyvkötővel kötött szerződést.

Neményi Ambrus előadó bemutatja a közlekedési bizottság jelentését több helyiérdekű vasutról.

A ház harmadszori felolvasásban is elfogadta a boszniai vasutra vonatkozólag tegnap elfogadott javaslatot.

Következik

az italmérési javaslat

folytatólagos tárgyalása.

Okolicsányi László osztja Horánszky szemrehányását, mert tényleg keresztül hajtják azt a javaslatot, akkor, amidőn számtalan szempont követeli tárgyalásának elhalasztását; kérték is azt a kormánytól, de a különféle oldalról jött kérdéseket figyelmen kívül hagyta. Am ha foglalkozni kell, foglalkozik a javaslattal. Azt mondja, hogy az csak újabb terheket ró a közönségre, amit a kormány el is ismer, de azzal a megjegyzéssel, hogy tetemesebb jövedelem ebből az intézkedésből nem várható. A szabadverseny hangoztatását komikusnak tartja mindaddig, amíg a műborgyártása szabadon folyhat. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

De és y Zoltán mindenekelőtt Horánszky adatait akarja igazolni a pénzügyminiszter tegnapi cáfolatával szemben. Az indoklás és a pénzügyi bizottság jelentései úgy tűnnek fel a javaslatot, mintha azzal a kincstár áldozatot hozna. Ezzel szemben a pénzügyminiszterium fogyasztási adót fog szedni abból a magántőgyasztásból is, amely ez ideig az adótól ment volt. Ezt különösen az erdélyi viszonyokból merített példával akarja bizonyítani. Nem fogadja el a javaslatot, hanem pártolja Horánszky határozati javaslatát. (Helyeslés balfelől.)

Issekutz Győző Horánszkyt a miniszter fegyvereivel szemben nem félti, mert Horánszkyt vértveze tudja a pénzügyi tudomány olyan mérvén, amely megvédi őt minden támadástól. Szóla maga is bírálót terére lép, bár tudja, hogy ez az ország legnépszerűbb miniszterével szemben nehéz dolog, főképp ha a bíráló olyan tudatában van a miniszter kétségtelen sikereinek, mint a menyire a miniszter már maga is kezdő fölháznál a védekezésében ezt az öntudatot. De éppen ez előnye szólónak, mint bírálónak. Felfogása szerint a javaslat sok hiányban szenved. Maga is látja hiját azoknak az adatoknak, melyeket ilyen fontos javaslat alkalmával nehezen nélkülöz. A miniszter azt mondta, s azt a jobboldal megéljenzte, hogy a hosszabb indoklást úgy sem olvasták el a képviselők, hát minek terjesszen be még tetjedelmes statisztikát! A jobboldal éljenzéséhez nincs köze. De a miniszter felfogásához van és helyteleníti ezt a felfogást. A Horánszky által felhozott pénzügyi szempontokból és ezenkívül alkotmányjogi tekintetből nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés balfelől.)

Holló Lajos a regale-kártalanítást nem látja annyira rendben, mint azt tegnap a miniszter ecsetelte. Az országban most a kártalanítás után nem úgy gondolkoznak erről, mint a miniszter. Olyan dolog ez sok tekintetben, hogy szégyenfoltot képez, mert megértük azt, hogy a kincstár a saját érdekében és ügyében bírót tolt a föl magát s a kártalanítás ürügye alatt a tulajdon elkobzását üzi. Ama adatokhoz, amelyeket Horánszky felhozott, s a melyekről a miniszter oly kicsinyléssel szolt, újabb adatokat hoz fel. Semmiféle új adótételt szolo meg nem szavaz. Ez a javaslat pedig adóemelést fog eredményezni.

Egy vigasztaló jellege van a vitának. Az, hogy a miniszter megígérte a fogyasztási adó reformját s annak rövid időn keresztül vitélet. Felhívja a minisztert, hogy ne csak a fogyasztási, hanem az egész adórendszert tanulmány tárgyává tegye. Nem fogadja el a költségvetést, hanem hozzájárul Horánszky határozati javaslatához. (Helyeslések balfelől.)

Láng Lajos államtitkár azt tartja, hogy olyan alapon amint azt Holló kívánja, adórendszert építeni nem lehet. Nincs a világnak olyan országa, a hol az állami bevételek főforrását ne a fogyasztási adó képezné. Kerkapoly mondott egyszer szolónak adomát. A volt miniszter elment egyik adósához. Az adós azt mondta, majd fizet nyáron, nyáron azt, hogy őszön, őszön azt, hogy télen, szóval keresztül ment a négy évszakon, mindig indokolva mért nem fizethet. Kerkapoly végre türelmetlenül szolt az adóshoz: Ne azt mondja, hogy mikor nem fizethet, hanem azt, hogy mikor fog fizetni. Holló is így van. Megmondja, hogy mit nem kell megadózni, de nem mondja meg, hogy mit kell. Különben is Holló mai beszédje teljesen ellentmond ama beszédnek, a melyet a regale-megváltásról szolo törvényjavaslat tárgyalása alkalmával tartott. A pénzügyminiszternek különös helyzete van. Akkor is megtámadják, ha sok pénzt szerez, akkor is ha keveset szerez. (Derűtség.) A pénzügyminiszternek a kettő közt kell választani, s a jelenlegi pénzügyminiszter inkább azt választja, hogy sok pénzt szerez.

Horánszky Nándor tegnapi beszédjével tönkre akarta tenni a törvényjavaslatot, de szolo konstatálhatja, hogy a javaslatnak hasznát semmi sem mutatta ki oly fényesen, mint éppen a Horánszky beszéde.

Budapest, július 1. (Saját tud. táv.) A képviselő ház ülésének további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Végül Gál József pártolta Horánszky határozati javaslatát.

Ülés végén elnök bemutatta Rudnay Béla vizsgáló biztos jelentését Sima Ferencz választása ügyében.

Kiadták az illető igazoló bizottságnak. A vitát holnap folytatják.

Kitüntetések.

Berlinből írják: A tudományos akadémia június 30-án tartott nyilvános ülésén osztották ki első ízben a négy Halmholtz-féle aranyéremet, még pedig ez alkalommal a következő tudósoknak: Dubois-Reymond Emil, Weierstrass Károly matematikus, Bunsen Róbert Vilmos (Heidelberg) és Thomson Vilmos angol fizikusa.

A spanyol külügyminiszter kijelentése.

Madridi értesülés szerint a külügyminiszter a szenátusban kijelentette, hogy a Marokkóból érkező alarm-hírek tulzoltak. A spanyol birtokok nincsenek fenyegetve és a cadici spanyol hajóraj kész minden eshetőséggel szembeszállani.

Gladstone beszédéből.

Edinburghból írják: Gladstone tegnap este hosszabb választási beszédet tartott, melyben első sorban azt a megjegyzést tette, hogy Salisbury választási kiáltványából kitűnik, hogy a konzervatívek elismerik a home-rule kérdés fontosságát. Azután kijelentette, hogy ki fogja fejteni a billt, mert ez kötelessége. A liberálisok ellenfelei mindig azt állítják ugyan, hogy a liberálisok a bill részleteit titokban szeretnék tartani; ámbar az rég ismeretes, mert nem más, mint az 1886. évi bill. Beszéde további folyamán Gladstone a kormánynak Írországra vonatkozó javaslatát ez ország meggyalázásának mondotta. Az őt feltétel, mely nélkül a home-rule lehetetlen, a következő; a parlament tényleges ellenőrzése; az adók megfelelőbb elosztása: a kisebbségek kéviselése; Írországnak adassanak meg ugyanazon jogok, amelyekkel Skótszág és Angolország bir, úgy, hogy a három önálló államból álló egyesült királyság egy parlamentnek legyen alávetve; a home-rule ne ideiglenes kísérlet, hanem maradandó alkotás legyen.

Táviratok.

Rekviem.

Budapest, július 1. (Saját tud. táv.) V. Ferdinánd lelki üdvéért ma délelőtt 10 órakor rekviem volt a helyőrségi templomban. A rekviemen, melyen Bogisich prépostplebános pontifikált, a polgári és katonai hatóságok legkiválóbbjai vettek részt. A katonaság részéről Gabriányi térparancsnok vett részt a rekviemen.

Kötvény-kisorsolás.

Budapest, július 1. (Saját tud. táv.) A 25 millió kölcsön kötvényeinek ötödik mai sorsolásán két darab 5000 ftos nyeménny a 71. és 496. sz. kötvényekre esett. Kihúztak még 600 darab 1000 ftos kötvényt.

Kitüntetés.

Bécs, július 1. (Saj. tud. táv.) Szögyény-Marich László miniszternek Vilmos német császár sajátkezű aláírásával ellátott életnagyságu arczképét ajándékozta, elismerésül az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződés létrehozása körül szerzett érdemeiért, mint az illető tárgyalások vezetője.

Baleset.

Temesvár, július 1. (Saj. tud. táv.) Kazinczy Ferencz, szakállházi vasutór, ma reggel le akarta lőni veszettnek vált kuttyját, izgatottságában abban a pillanatban megbotlott, mikor puskája elsült. A golyó az udvaron álló tizenhat éves viruló Mari leányát szíven találta,

áthatolva testén, befuródott második leányának nyakába, azt is halálosan megsebezte.

Rablás kapualjában.

Majna-Frankfurt, július 1. (Saj. tud. táv.) A Wolff testvérek itteni szállító cég egyik tanonczát ma délelőtt, amint a birodalmi banktól körülbelül 200,000 márkát átvett, távozásnál a kapu alatt valaki megtámadta s kirabolta. Egy arra menő ember fel akarta tartóztatni a tolvajt, ez rálőtt, de nem találta. Egy lovascsendőrnök sikerült aztán elfogni a merénylőt, kinél a pénzt meg is találták.

Köszgazdaság.

Szészület.

Július 1.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 54.50, kicsinyben 55.— hordó nélkül, per 100 liter $\frac{1}{2}$ beleértve 25 ft fogyasztási adót.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Július 1-én. —

Gabnaneműk: Tiszta buza legnehezebb 7 ft 20 kr, közép — ft — kr, kétszeres legnehezebb 6 ft 90 kr, közép — ft — kr, rozs legnehezebb 8 ft — kr, közép — ft — kr, árpa legnehezebb 4 ft 60 kr, közép — ft — kr, zab legnehezebb 4 ft 60 kr, közép — ft — kr, retek repcze legnehezebb — ft — kr, kukorica 4 ft — kr 100 kilónként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, jul. 1. d. u. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm
Búza	bánsági	lanyha	8.25 — 8.90
	tiszavidéki	„	8.25 — 8.90
	pestvidéki	„	8.20 — 8.85
	fehértógyei	„	8.25 — 8.90
	bácskai	„	8.25 — 8.90
Róca	—	lanyha	7.75 — 8.05
Árpa	takarmány	lanyha	5.30 — 5.50
Zab	—	szilárd	5.45 — 5.75
Tengeri	bánsági	lanyha	4.75 — 4.80
	másnévű	„	4.70 — 4.75
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	lanyha	5.15 — 5.40
Búza	tavaszi	lanyha	8.42 — 8.44
	június 1892	„	8. — 8.01
	őszre	„	4.72 — 4.74
Tengeri	máj.-jun. 1892	lanyha	4.85 — 4.87
	szept.-okt. 1891	„	—
Zab	Bpest sz. tavasz	lanyha	—
	„ „ őszre	„	5.35 — 5.40
Káposzta-repoze	aug.-szept. 1891	lanyha	11.50 — 11.60

Felelős szerkesztő: Várhelyi Béla.

Nyiltér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 ft tartozás után évi 9% ft tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 ft tartozás után évi 7 ft tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 $\frac{1}{2}$ % kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosított.

501 1—*

Az igazgatóság.

* E rovat alatt kölcsönöket nem vállal felelősséget a szerk.

Arad sz. kir. város központi választmányától.
15 | 1892. kp. v. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város központi választmánya részéről ezennel közírt tétetik, hogy az Arad városi választó kerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított és jövő 1893. évben érvényes bíró ideiglenes névjegyzéke 1892. évi július 5-től—25-ig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére tétetik.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. XXXIII. t.-cz. 44 és 45 §-ában előírt módon írásban benyújtandó felszólalások f. évi július 5—15-ig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július 16-ától 25-ig Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el.

Arad szab. kir. város központi választmányának 1892. június 15-én tartott üléséből.

Salacz Gyula
polgármester
központi választmányi elnök.

152—1892 szám

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város iskolaszéke az Arad, Gáj külvárosban felállítandó városi ovodához szervezett a természetbeni lakáson kívül évi 500 frttal javadalmazott óvónői állásra ezennel pályázatot nyit. A pályázni kívánó képesítéssel bíró óvónők felhivatnak, hogy pályázati kérvényüket f. évi augusztus hó 20-ig Arad sz. kir. város iskolaszékéhez beküldjék. Az óvónői állás f. évi szeptember hó 1-ével, foglalandó el.

Aradon 1892. évi június hó 24-én.

Salacz Gyula
kir. tanácsos
iskolaszéki elnök.

473 3—3

9290—1892.

462 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmivelésügyi m. k. miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közírt tétetik, hogy az alsó ausztriai helytartóság Bécs-Ujhely város tanácsát utasította, hogy jövőre Magyarországból oda érkezett és ott száj- és körömfájásban betegnek talált sertéseket csak akkor küldjék vissza a feladóállomásra, ha az illető érdekelt fél lemond azon jogáról, hogy az állítólag betegnek talált állatok megvizsgálásánál magát az ő költségére kiküldendő állatorvos által képviseltesse.

A mennyiben a fél ezen joggal élni kíván, de nem osztrák, hanem magyar állatorvos kiküldését óhajtja: a magyar állatorvosnak a tényállás megállapítása körüli közreműködése csak azon feltétel alatt engedtetik meg, ha az illető állatorvos egyrészt a bécs-ujhelyi városi tanács, és másrészt az illetékes magyarországi hatóság útján, táviratilag hivatik meg; miután különben az osztrák hatóság nem találja biztosítékot arra nézve, hogy a fél által képviseltetése céljából meghívott személy valóban és tényleg állatorvos-e?

Ha tehát az érdekelt fél a fentiek értelmében akár Bécs-Ujhelyről, akár Magyarországból meghívandó állatorvos közreműködését igénybe veszi: a száj- és körömfájás miatt kifogásolt, de vissza nem küldött állatokat a vasúti kocsiból egyelőre nem szabad kirakni; illetőleg a mennyiben azok a megvizsgálattatás céljából már kirakattak volna — újból a vasúti kocsiba vissza kell őket rakni.

Az ilyen kocsit azután hivatalosan le kell pecsételni. Jogában áll az érdekelt félnek az, hogy a vasúti kocsit, melyben a kifogásolt sertések el vannak helyezve szintén tetszése szerint választandó ólomzár, — vagy pecsétzár alá vehesse. Ugy a hivatalos, valamint az esetleg alkalmazott magán-pecsétet is csak az állatok újból megvizsgálása alkalmával szabad eltávolítani.

A mennyiben az érdekelt fél által meghívott állatorvos a megvizsgált állatoknak száj- és körömfájásban szenvedő voltát tagadná: a kérdésnek végérvényes módon való eldöntése végett — a városi tanács távirati előterjesztése alapján — a cs. kir. helytartóság a tartományi állatorvost haladéktalanul a helyszínerre fogja küldeni.

Arad, 1892. június 4.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége.

28626 | 92. sz.

465 2—3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti és szegedi üzletvezetősége alá tartozó vonalak részére szükségelt 58000 darab I-ső és 3000 darab II-odrangú közbelső tölgytalpfa szállítására, mely mennyiség fele részben ez évi szeptember, fele részben pedig folyó évi október hó végéig szállítandó, nyilvános pályázat hirdettetik.

A részletes pályázati feltételek szerint szerkesztendő ajánlatok legkésőbb 1892. évi július hó 26-án déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályának vezetőjénél (Teréz-körút 62. szám I. emelet 5. ajtó) nyújtandók be, a bántapén pedig 1892. évi július hó 25-én déli 12 óráig az üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (Teréz-körút 62. sz. földszint) leteendő.

A részletes pályázati és szállítási feltételek az üzletvezetőségnél betekinthetők. A részletes pályázati feltételek a budapest-dunabalti parti üzletvezetőségtől díjmentesen, a szállítási feltételek készpénz lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtártól megszerezhetők lévén, feltételeztetik, hogy az ajánlattevő ezek tartalmáról teljes ismerettel bír.

Aradon, 1892. június 21-én.

Az üzletvezetőség.

8886/1892.

Hirdetmény.

Temesvármegye területén levő községek heti vásárait az idegenek iparkészítményeinek mikénti árusítása tárgyában Temesvármegye törvényhatóságának 1891 évi október 12-én tartott közgyűlésén 20040—37774/2773 k. gy. alatt alkotott és a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 24053 | VI. sz. a. kelt intézkedésével jóváhagyott szabályrendeletét, az érdekeltekkel tudomás és alkalmazkodásul a következőkben közlöm.

A heti vásárokon a nem helyben lakos iparosok által árulható iparkészítményekről 1 §. Vinga v. tanácsú város továbbá Buziás, Buttyin, Denta, Gattaja, Varjas, Moraviczsa, Nagy-Zsám, Váradia, Hidegkut, Deliblat, Kudricz, Csákeva, Kubin, Ulma, Kiszeto és Dittberg községek heti vásárait a nem helyben lakó iparosok bármely iparkészítményeiket szabadon árulhatják 2 §. Német-szt.-Péter község heti vásárait a nem helyben lakó iparosok közül iparkészítményeiket csak a timár, fésűs, szíjgyártó, lakatos, esztergyólyos, szűcs szitakötő és fazekas iparral foglalkozók árulhatják 3 §. Detta község heti vásárait szabadon árulhatják iparczikkeiket: a timárok, rézművesek, harangöntők, aranyozók, rojtkötők, gombkötők, gyapotkészítők, szobrászok, kefekötők, paplanosok, hegedűművesek, kesztyűsök, késművesek, posztónyírók, sarkantyuművesek, kesárkötők, kőszőrűsök, keményítőkészítők, harisnyakötők, kárpások 4 §. Moraviczsa község heti vásárait szabadon árulhatják iparczikkeiket, a fazekasok, kalaposok, timárok, szűcszabók, könyvkötők, puska-művesek, festők, rézművesek, aranyművesek, szappanosok, bőrgyártók zsinorkészítők, czukraszok, szitakötők, képfaragók, kefekötők, ezüstművesek, kesztyűkészítők, takácsok, késművesek, posztókészítők, rézöntők, esztergyólyosok, sodronyfók, reszelőkészítők, harisnyaszövők. 5 §. Temes-Réka község heti vásárait szabadon árulhatják iparczikkeiket: a fazekasok, ezüstművesek, szűcsök, kazánkovácsok, szappankészítők, kosárfonók, szalmakalapkészítők, kertészek rézöntők, kiskovácsok, fegyverkovácsok, szitakészítők, órák, rézmetszők, 6 §. Új-Arad község heti vásárait szabadon árulhatják iparczikkeiket: az arany és ezüstművesek, aranyozók, ékszerészek, zsinorkészítők, harangöntők, kályhakészítők, kefekötők, szerkevények, kesztyűkészítők, üstkészítők, kosárfonók, könyvkötők, pamutfonók, bronzírók, rézművesek szappanosok gyertyakészítők, pipakészítők, takácsok, 7 §. Károlyfalva község heti vásárait a következők árulhatják szabadon iparczikkeiket:

a fazekasok, órákésztők, kárpitosok, szitakészítők, kalaposok szűcsök, mézeskalácsosok, esztergyólyosok, kosárfonók, 8 §. Székesut község heti vásárait szabadon árulhatják iparczikkeiket: a csizmadia, (vörös csizmadia) kalaposok, rostakészítők, kötélgyártók mézeskalácsosok, szíjgyártók, német szűcsök, szűcszabók, üstkészítők, 9 §. Fehértelom v. t. város heti vásárait csupán a nem helyben lakó mészáros, hentes, sütő és mézeskalácsos iparosok árulhatják iparczikkeiket, 10 §. Liebling község heti vásárait a csipészek, asztalosok, kovácsok és bognárok kivételével a nem helyben lakó iparosok bármely iparczikkeiket árusíthatják.

Kelt, Aradon 1892 évi június hó 14-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

9291—1892.

461 3—3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közírt tétetik, hogy az oppelni kormány az osztrák-magyar monarchiából származó élő juhok átvitele tekintetében a következő intézkedéseket léptette életbe:

Az osztrák-magyar monarchiából származó élő juhoknak Poroszországon (Németországon) való átvitele csakis vasúttal s csak azon feltétel mellett van megengedve, hogy az állat-egészségügyi egyezményben (1892. év V. t.-cz.) megállapított ellenőrzési rendszabályok megtartassanak és hogy az ily szállítmányok minden felesleges feltartóztatás nélkül menjenek át Németországon.

Egyébként az átvitel tekintetében a következő részleges feltételek irányadók.

1. Az átvitelre szánt juhok származási igazolványokkal látandók el, a melyeken az állatok darabszáma feltüntetendő.

2. E származási igazolványok a származási hely helyhatósága által állítandók ki, s rajtuk hatósági állatorvos által igazolandó, hogy az átvitelre szánt juhok teljesen egészségesek, s hogy azoknak származási helyén, valamint az ezzel szomszédos községekben az elszállítását közvetlenül megelőző 40 napon át keleti marhavész, vagy más valamely, a juhokra nézve veszélyes (ragályos) állati járvány nem uralkodott.

3. Ezen igazolványok akként állítandók ki, hogy azokból az állatok származási helye, s az általuk a németországi belépő állomásig megtett ut egész biztonsággal meglegyen állapítható.

4. Az igazolványok érvényessége 8 napra terjed ki. Ha az érvényesség tartama szállítás közben letelik, az érvényességnek további 8 napra való megújítása céljából az állatok ismét állatorvosilag megvizsgálandók s a vizsgálat eredménye a bizonyítványra feljegyzendő.

5. A mennyiben ezen bizonyítványok nem német nyelven volnának kiállítva, azok hiteles fordítással látandók el.

6. Átvételi helyekül egyelőre Oderberg és Myslovitz vasúti állomások, átvételi napokul pedig a keddi és pénteki napok tűztek ki.

7. Az állatoknak megvizsgálását Oderbergen Hermann leobschützi határszéli állatorvos, Mysloviton pedig Grasznek kátovitci határszéli állatorvos, illetve ezeknek helyettese teljesíti.

8. Oly szállítmányok, a melyek nincsenek szabályszerű származási igazolványokkal ellátva, vagy oly állatok, melyeket a porosz határszéli állatorvos ragályos betegségben vagy ilyenrel való fertőzés gyanújában talált, vagy a mely állatok beteg vagy gyanús állatokkal bármely módon érintkezésbe jöttek, Németországon át nem bocsájtatnak.

A visszautasítás okát a határszéli állatorvos a származási igazolványra aláírásával ellátva feljegyezni tartozik.

A mennyiben a származási igazolványokon megjelölt állatoknak, csak egy része utasíttatnék vissza: ez a bizonyítványokra megfelelő módon feltüntetendő s egyidejűleg a visszautasítás iránt is külön igazolvány állítandó ki.

Arad, 1892. június 4.

A városi tanács.

Dreher A.-féle kőbányai serfőzde főraktára.

9918 | 892.

488 2—3

Parádi ásványvízforrás főraktára.

Arjegyzék borszéki borvizekről:

2 literes üveg 34 krajczár.

1 ¹ / ₂	„	„	25	„
1	„	„	20	„
1 ¹ / ₂	„	„	15	„

Ismét eladóknak és korcsmárosoknak

20% engedmény.

ÉLES ARMIN,

385 10—12

a borszéki borvíz kizárólagos főraktára Aradon.

Csemege-, fűszer- és borkereskedés.

Raktár mindennemű ásványvizekben.

M. k. államvasutak Bpest-déli-üzletvezetőség.

15207 | 92. I.

467 2—3

Pályázati hirdetmény.

(Tölgytalpfák szállítása iránt.)

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége vonalain f. évben még 5600 drb első és 5200 drb másodrangú tölgytalpfák szükségeltetik, melynek szállítására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

1. Ezen talpfák szállítása a 129881 | 91. sz. a. általános és 21987 | 92. sz. különleges szállítási feltételek alapján eszközölendő, mely feltételek az alulírott üzletvezetőség I. osztályánál megtekinthetők, vagy a vételár (25 illetve 15 kr.) fizetése vagy beküldése mellett a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál megszerezhetők.

2. A talpfák fele részben f. évi szeptember, fele részben pedig f. évi október hó végéig szállítandók.

3. Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

4. A kiírt mennyiség szállítására vonatkozó ajánlat f. évi július hó 26-ának déli 12 órájáig az alulírott üzletvezetőség I. osztályához nyújtandók be, az óvadék pedig f. évi július hó 25-éig teendő le a gyűjtő pénztárnál.

5. A részletes pályázati és szállítási feltételek az alulírott üzletvezetőségnél megtekinthetők, illetve díjmentesen megszerezhetők.

Budapest, 1892. június havában.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Kolozsvártt.

16813 | Ic. sz.

459 2—3

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége az 1892. évben még szükséges és fele részben f. évi szeptember, fele részben pedig f. é. október hó végéig beszállítandó 68.000 azaz hatvannyolcezer darab I. r. tölgytalpfák szállításairánt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi július hó 26-ig az alulírott üzletvezetőségnél benyújtandók.

A bántépénzek f. évi július hó 25-ének déli 12 órájáig a kolozsvári gyűjtőpénztárnál befizetendők.

Az ezen szállításra vonatkozó részletes pályázati és szállítási feltételek ezen üzletvezetőségnél betekintethetők.

A részletes pályázati feltételek alulírott üzletvezetőségnél díjmentesen megszerezhetők; az általános és tölgytalpfákra vonatkozó különleges szállítási feltételek minden üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy 25, illetve 15 kr. előzetes befizetése mellett a budapesti nyomtatványtárunknál megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltételeztetik, hogy az említett pályázati és szállítási feltételeket jól ismeri s azokat elfogadja.

Kolozsvár, 1892. június hó 21-én.

Az üzletvezetőség.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcscsöt !!

424 9—35

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 22893 | 892. sz. a. kelt intévénye szerint a hazai piacokon forgalomba kerülő nyers állati bőrok a lenyuzások alkalmazásával tisztán kezelési ügyetlenség, járatlanság vagy vigyázatlanság következtében szenvedett sérülések miatt jelentékenyen kisebb értéket képviselnek s sokkal csekélyebb keresletnek is örvendenek, mint a hibáktól és sérülésektől menten lefejtett és teljes épségben forgalomba kerülő bőrok.

Miről az érdekeltek azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy saját jól felfogott érdekeikben cselekednek, ha az állatok bőrének lefejtése körül kellő gondossággal fognak eljárni.

Aradon, 1892. évi június hó 11-én.

A városi tanács.

83656 | 92. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Az 1890. évi június 1-től érvényes osztrák-magyar-francia kötelek I | 8. részéhez f. évi július hó 1-ével a IV. számú pótlék fog hatályba lépni, mely az ezen díjszabási füzetbe tartozó II. sz. pótléknak helyesbítését, továbbá a francia kilométer távolságok megváltoztatását és állomási névváltozásokat tartalmaz.

Ezen pótlék a részes vasutaknál megszerezhető.

Budapest, 1892. június hóban.

A m. kir. államvasutak

478 2—3

a részes vasutak nevében is.

7738 | 892.

505 1—3

Hirdetmény.

Tekintettel arra, hogy az iskolai szünidők kezdetüket vették, a templom-utózában lévő iskolákban járó gyermekek biztonságára való tekintetből a hajítás korlátozására kiadott rendelet; a szünidők tartamára, vagyis folyó évi szeptember 1-ig függőben tartatik.

Aradon, 1892. június 30-án.

Sarlott Domokos,
főkapitány.

Pályázati hirdetmény.

Csanád egyebeli Magyar-Bánhegyes községben megüresedett s évi 300 forint — havi utólagos részletekben kifizetendő — díjazással javadalmazott **községi őrnöki állásra** ezennel pályázat hirdettetik.

Es állást elnyerni óhajtó s a jegyzői teendők minden ágazatában jártas, 20—26 éves nőlen egyének bélyegtelen pályázati megkeresései alkalmaztatásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelten folyó évi július hó 20-ig alulírottához adandók be.

Személyes megjelenés a pályázó előnyére válhat.

Magyarbánhegyes, 1892. június 30.

Pataki Aurél,

504 1—3

jegyző.

M.-Pécska község előljáróitól.

2091 | 892.

487 2—3

Árverési hirdetmény.

M.-Pécska község tulajdonát képező teljesen jó karba helyezett, 10 vendégszobát, 1 diszes tánctermet, 8 lakásul és vendéglői helyiségül használható szobát, 2 konyhát tartalmazó s egyéb mellékhelyiségekkel bőven ellátott emeletes vendéglő 1893. évi január hó 1-től 1898. évi december hó 31-ig terjedő 6 évre **folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt 9 órakor** M.-Pécska község házában nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatni fog. Kikiáltási ár egy évre 1500 frt o. é.

Bántépénz gyanánt a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható államkötvényekben az árverés megkezdése előtt leteendő; a többi feltételek pedig az árverés napjára a község házában tekinthetők meg.

M.-Pécskán, 1892. június 28-án.

Povázsay Soma,

Hajas Mátyás,

jegyző.

bíró.